

Dowództwo Armji
Generała Hallera
=====

4-e Biuro

No.1031/4

Kw.Gł. dn. 5-go sierpnia 1919r.

1256/91.

Do

Naczelnego Dowódcy Wojsk Polskich

w Warszawie.

W załączeniu przedkładam odpis pism pod podanymi adresami skierowanych, przedstawiających stan obecnej sytuacji żywnościowej.

J. Haller

5 załączników.

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA
L. Dz. 1256/91 dnia 8 / VIII 1919 r.
Wojcz. Wydział

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

116
32

Potwierdzenie.

Telegram Urzędowy.

Odpr.

Nr. 57. z 25 lipca 1919.

1256/91.

E.M. Generał HALLER Kraków.

Odpowiedź na Nr. 2161 S/Intendentura IDD.I.P. nie otrzymała artykułów spożywczych wysłanych przez Intendenturę Armji Gen. Hallera w Krakowie dnia 21/7 1919r. Intendentura w Kowlu nie dostarczyła 500 centnarów mąki białej zamówionej na 3-cią dekadę lipca i nie dostarczyła owsa od czasu kiedy 1-sza D.I.P. / D.P.P. / otrzymała rozkaz prowiantowania się w Kowlu / 28 czerwca. Jedynie jarzyny suszone były dostarczone, oraz drobne artykuły żywnościowe. Wysłałem 22 lipca za Nr. 54 do M.S.W. do Wydziału Gospodarczego II Sekcja żywnościowa w Warszawie nagłać rządanie o 500 centn kwadr. mąki i 900 centn. owsa. Nic dotąd nie otrzymałem.
Intendent 1-szej D.I.P. / D.P.P. / w Łucku.

Nr. 2282 dn. 26 lipca 1919.

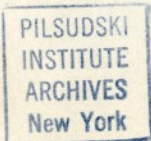
Dowódca Batalionu Raynand Henryk

Zastępca Intendenta

podpisano Raymond.

Za zgodności odpr!

M. W. [Signature]

117
94

Odpis.

K.G. 1 sierpnia 1919.

POTWIERDZENIE TELEGRAMU.

1256/91.

Sztab 1 Korpusu Armji, do Sztabu Armji HALLERA, 3 Biuro Krak6

Nr. 774. - SPRAWOZDANIE DODATKOWE.

1. W nocy na 5 była ostrzeliwana wieś MIELESZYN.
Spokój na reszcie frontu.

2. Strelki w JAWORZNIĘ powiększają się, rozeszły
się na 3 kopalnie. Zatararów niema.

3. NIEDOSTATECZNOŚC ZYWNOCICI w 7 D. Instr. na Ma
BARDZO ZŁY WPŁYW NA MORALNOŚĆ ŻOŁNIERZY.

BRAK CHLEBA ZUPEŁNY: MŁODZI REKRUCI PŁACZĄ Z GŁODU

Z r. Szef Sztabu.

podpis nieczyt.

Za zgodności' odpis!

[Handwritten signature]

118
95

2-ga Dywizja Polaka

Kw. GŁa 2 sierpnia 1919.

Sztab Główny

1-sze Biuro

Nr. 560/1.

Odprisy 1256/1

Genrał MODELON Dowodzący 2-gą Dyw. S.P.

do Pana Generała Dowodzącego 1-szym K.A.P.

Zmuszony jestem zwrócić uwagę niniejszem , Komendanta na następujące okoliczności, których doniosłość niczyjej uwagi ujść nie może.

1.- OD'YWIANIE LUDZI:

Od dłuższego czasu nie ma żadnych wiadomości pewnych co do żywności. Chleb często jest nie do jedzenia, z powodu złego gatunku mąki, ale ponieważ ta sytuacja nigdy się nie przedłużała nad kilka dni, nikt się też o to nie troszczył. Teraz jednak rzecz ta stała się ważną.

a/ Od 29 lipca ludzie dostają tylko chleb wojenny począwszy od 3-go sierpnia r.b. Dywizja nie będzie już rozporządzała żadnym chlebem wojennym , a magazyn w Kielcach zawiadomił że nie ma już więcej chleba ani mąki. Jest niedopuszczalnym aby w okresie spokoju i niepokoju w jakim jesteśmy nie można dostać mąki niezbędnej do wypiekania chleba. Niezadowolenie wojska daje się już odczuwać . Jest tem większe gdyż widzą dokoła ludność cywilną jedzącą w obfitości chleb ~~nie~~ to chleb bardzo biały.

b/ Od 6-ciu dni, Polaki magazyn w Strzemieszycach nie wydaje niczego prócz ryżu . Reklamacje nadchodzą ze wszystkich stron w tej sprawie, ryż stanowiący pożywienie , którego żołnierz godzi się używać od czasu do czasu, ale , którego nie lubi nadużywać. Pierwsza manifestacja niezadowolenia miała miejsce

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

w Inżynierji , której zachowanie się dotąd było bez zarutu.

Pewien Oddział odmówił iść na roboty pod pretekstem że jest źle żywiony . 8-miu ludzi oddałem pod sąd wojenny , 4-ech innych odesłałem do sekcji dyscyplinarnej, to jednak nie usuwa kwestji odżywiania.

Nie można pozwolić żeby to położenie się przedłużało , nie wytrzymały by tego moralność i dyscyplina. To czego bolszewicy nie dopięli swą propagandą w obrębie Dąbrowy tego łatwo doścignie gospodarka żywnościowa, przez niedbalstwo, nie-sumiennosc i ignorancję urzędów i urzędników, zajmujących się sprawą wyżywienia.

II. Wyżywienie koni.

Ilości zboża potrzebne do wyżywienia koni odstąpione przez Magazyn w Strzemieszycach jest śmiesznie mała i niedostateczną.; to znaczy że gdyby liczono tylko na kawalerja Dywizji nie istniałaby już dawno.

Trzeba było zatem nam samym szukać potrzebnego zboża ; Okolice Dąbrowy , będąca okolicą przemysłową i posiadającą pod względem zboża bardzo małe źródła , zmuszała nas do szukania w wielkich odległościach do przetrząsania wsi celem wyszukania owsa , którego niezbędnie potrzebowaliśmy.

Udawało nam się to , ale za każdym razem Intendentura mielscowa , która nigdy nic nie robiła aby nam pomóc, zabierała nam owies , która z takim trudem zdobywaliśmy. Nadmieniam przytem że owies ten , którego miejscowe urzędy mogły były szukać i znaleźć tak jak my to uczyniliśmy, nigdy nie pojawił się w Magazynie w Strzemieszycach.

Przytem jeszcze kwestja staje się tem gorszą , jeżeli nic się nie zrobi ażeby nam pomóc gdyż nadejdzie dzień fatalny i to w niedługim czasie , że nasze zaprzęgi będą niezdolne do żadnego użytku. Nasi ludzie lubią swe konie , utrzymują je starannie , ale samo pielęgnowanie koni nie wystarcza , konieczną jest także pasza.

Donosiłem już o tym stanie rzeczy kilka razy ustnie i piśmiennie.
Podnoszę jeszcze raz niezbędną konieczność powzięcia środków
na tychmiastowych koniecznia potrzebnych. Sam zaradzić im nie mogę.

Za zgodności odpisu!

Wawiatowski

Dowództwo 7 Dywizji Piechoty.

L. 607/VII.

Odpr.

1256/91

Do

Dowództwa 1. korpusu Armji

Generała Hallera

Poczta polowa. 19. dn. 31/VII. 19.

W Miejscu postoju.

Na kartę służbową z dnia 28-go lipca b.r.

Zaprowiantowanie 7 Dywizji Piechoty, które dotychczas mimo braku urozmaicenia było dość znośne, w ostatnich kilku dniach tak się pogorszyło, że należy obawiać się z powodu tego nie dających się przewidzieć złych następstw.

Głównie brak zupełny chleba i tytoniu jest w stanie wywołać niezadowolenie wśród żołnierzy.

Stan ten musi być najrychlej i na stałe usunięty.

W tym celu proponuje się:

I/. Utrzymanie dla Dywizji w U.G. Częstochowa stale 14-to dniowego zapasu żywności, który w razie potrzeby tylko na zarządzenie Dowództwa Dywizji mogłby być naruszony.

II/. Zezwolenie na zakupno artykułów żywności z wolnej ręki przez Intendenturę Dywizji po cenach targowych bez względu nato, czy U.G. posiada zapas lub nie, a to głównie ze względu na nie przewidzianą przerwę w przesyłce prowiantów z Urzędów Centralnych.

III./ Zezwolenie ażeby artykuły, których U.G. z powodu braku wydać nie może, prowiantury oddziałów mogły zakupić z wolnej ręki po cenach targowych, a nie maksymalnych, gdyż po cenach maksymalnych żadnych artykułów nabyć nie można, chyba drogą rekwizycji, która jest zabronioną,

IV/. Zarządzić, ażeby władze wyższe /Centralne/ zawiadamiały na czas podległe Intendentury o mającej nastąpić przerwie w dostawie

artykułów żywności, ażeby Intendentury te mogły w porę jeszcze wy
dać odpowiednie zarządzenia lub też we własnym zakresie poczynić
kroki celem zakupna na miejscu.

Mochnecki Rtm.

Szef Sztabu.

1er Corps d'Armée
Armée du Général HALLER

Q G, le 2 Août 1919

Etat-Major

1er Bureau

N° 1521

AVIS du Général ODRY Commandant le Front de SILESIE

Je transmets favorablement les propositions du Général
Commandant la 7e Division

1°- Nécessité d'avoir un magasin comprenant une réserve
de vivres pour un certain nombre de jours

2°- Faculté d'acheter directement par l'intermédiaire
de l'Intendance, même si les magasins sont approvisionnés

3°- Faculté de dépasser les prix limités, qui ne per-
mettent pas d'acheter dans le commerce local.

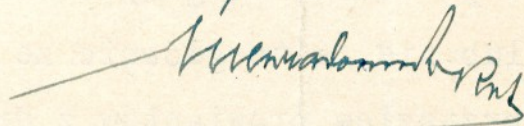
4°- Nécessité de prévenir à temps l'Intendance de la
Division quand le ravitaillement ne sera pas assuré par l'Adminis-
tration Centrale.

J'ajoute qu'il est indispensable de créer un fonds
d'économie ou bonie permettant de parer à l'imprévu, d'améliorer
l'ordinaire dans certaines circonstances et alimenté 1° par une
prime journalière, 2° par le paiement en espèces de la partie de
la ration qui éventuellement n'est pas donnée en nature faute de
denrées.

P O Le Chef d'Etat Major

signé: Illisible

La reproduction est libre!

Odpis.

DOWODZTWO
ARMJI GEN. HALLERA

KW. GŁ. dnia 5 sierpnia 1919.

1256/91

4 BIURO

No. 1031/4

Generał HALLER Dowódca Armji

Do Ministerstwa Spraw Wojskowych Departament Gospodarczy
Do Ministerstwa Wojny Generała Porucznika Leśniewskiego
Do Ministerstwa Apropowizacji
Do Naczelnego Dowództwa Głównego Kwatermistrzostwo

Położenie, w jakim znajduje się kwestja aprowizacji ludzi i zwierząt staje się coraz bardziej trudnem i zagrażającym.

Z tego powodu położenie staje się bardzo groźne i rzecz ta nie powinna dłużej się przeciągać, jeżeli nie ma za sobą pociągnąć smutnych następstw z podwójnych względów: w kierunku zdrowotnym i utrzymania karności.

Po tylu poprzednich przesłanych meldunkach, telegramy i list załączony, przesłany mi przez Panów Generałów dowodzących 2-gą Dywizją Strzelców i 7-mą Dywizją Piechoty, świadczą o tem doskonale.

Kryzys nastąpił także i w innych Dywizjach.

Proszę zatem zechcieć poczynić kroki u władz aprowizacyjnych i zwrócić przedewszystkiem uwagę ich przełożonych podnosząc doniosłość sprawy z punktu widzenia państwowego, które wymaga użycia wszystkich sił, aby zaspokoić wszelkie zapotrzebowania Armji czynnej w polu, bo chodzi tu o dobro Ojczyzny.

Intendentury naszego wojska Dowództwa Dywizji i ja sam wyczerpaliśmy już zupełnie wszystkie środki zaradcze.

Kilkakrotnie zostały wydane w rzeczywistości liczne zarządzenia tej treści, aby Formacje mojej Armji zgłaszały się wyłącznie po swe zapotrzebowania do Intendentury D.O.G. Przypominam co do tej kwestji następujące zarządzenia:
D.G.L. 28.968 z dn. 28 czerwca 1919.
D.G.L. 847 dziennik rozk. wojsk. Nr. 71 dn. 28 czerwca 1919.
L. 2.205 dziennik rozk. wojsk. Nr. 68
D.G.L. 34.680 z dn. 6 lipca 1919.
D.G.L. 38.649/Z z dn. 25 lipca 1919.
D.G.L. 41.772/Z z dn. 29 lipca 1919.
Nr. 27.434/IV GŁ. Dow. GŁ. Kwatermistrzostwa z dn. 31/6 1919.

Proszę o natychmiastowe przedsięwzięcie bezzwłocznych i energicznych środków zaradczych, któreby położyły kres tej zatrważającej sytuacji.

Powyższe pismo przedkładam równocześnie Naczelnemu Dowódcy do wiadomości.

4 złącz.

P.S. Podobne zatrważające stosunki panują wśród ludności cywilnej powodując rozruchy na tle aprowizacyjnym w Krakowie, Zagłębiu Dąbrowskiem, Trzebini, Chrzanowie, Wieluniu itd.

Jeżeli się zważy, że podobne fakta wpływać muszą w wysokim stopniu demoralizująco na wojsko, to zestawianie analogicznych stosunków wśród ludności i wojska mogą mieć jak najfatalniejsze skutki w najbliższej przyszłości, jeżeli natychmiast nie wyda się odpowiednich zarządzeń w kierunku usunięcia niedomagań aprowizacyjnych.

Jednym z zasadniczych błędów aprowizacji moich oddziałów stojących na froncie jest brak własnych magazynów, gdyż jak wyżej wspomniałem, skazany jestem na aprowizację etc. z D.O. Gen.